

FOCUS · El salari mínim a Espanya

El passat 2 de desembre, el Govern va aprovar pujar el 8% el salari mínim interprofessional (SMI) el 2017. Amb aquest augment, l'SMI se situa en 707,6 euros al mes en 14 pagues, la qual cosa representa 52,4 euros mensuals més que el 2016. Aquest increment és molt superior al que es derivaria d'una simple actualització de l'SMI segons l'IPC, l'indicador més utilitzat per mesurar l'evolució del cost de la vida, ja que la inflació prevista per al 2017 és de l'1,7%. De fet, en els tres últims anys, l'increment anual de l'SMI ha estat superior al de la inflació, malgrat que això no ha estat suficient per recuperar el poder adquisitiu que va perdre entre el 2010 i el 2013. L'increment del 2017, però, permetrà revertir aquesta situació, i se superarà l'SMI del 2009 en termes de poder adquisitiu (vegeu el primer gràfic).

Una altra comparativa il·lustrativa per valorar l'evolució de l'SMI al llarg del temps consisteix a contrastar l'evolució del salari mínim amb la del salari mig i amb la del salari mitjà.¹ Al primer gràfic, es mostra com, des del 2009, l'increment de l'SMI ha estat inferior al dels salaris. En concret, l'SMI va augmentar el 3,9% acumulat entre el 2009 i el 2015, mentre que, en aquest mateix període, els salaris mig i mitjà van créixer el 5,6% i el 10,5%, respectivament. Aquestes dades fan pensar que l'SMI havia quedat endarrerit en relació amb l'evolució salarial del conjunt de l'economia.

En la comparativa internacional, el salari mínim espanyol se situa a la banda baixa. Tot i que és cert que, en termes absoluts, ocupa el lloc número nou entre els 22 països de la UE que tenen salari mínim,² quan es té en compte el salari mínim relatiu al salari mig (indicador conegut com índex de Kaitz), la radiografia canvia de manera substancial (vegeu el segon gràfic). A la UE,³ el salari mínim com a percentatge del salari mig brut oscil·la entre el 50% de França i el 31% d'Espanya. Només dos països de l'OCDE, Mèxic (el 29%) i els EUA (el 25%), presenten un percentatge inferior. Si, en lloc del salari mig, utilitzem el salari mitjà, més adequat per a la comparativa internacional, ja que té en compte les diferències en la dispersió dels salaris entre països, el panorama és similar: el salari mínim representa el 37% del salari mitjà a Espanya, i només els EUA presenten un percentatge inferior (el 36%).

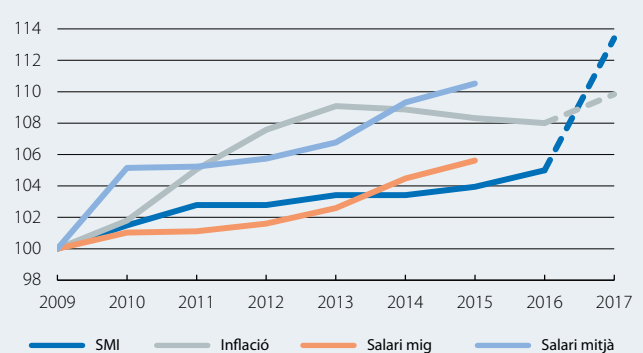
L'increment del 8% de l'SMI el 2017 farà augmentar l'índex de Kaitz espanyol. A tall il·lustratiu, si es mantin-

1. El salari mitjà és el valor de la variable que s'obté en la posició central, és a dir, aquell sobre el qual el 50% dels treballadors percep un salari inferior i el 50% restant, un de superior.
 2. Amb dades ajustades per poder de compra, el salari mínim espanyol ocupa el 10è lloc de 22 països de la UE, segons les dades d'Eurostat del juliol del 2016.
 3. Dades del 2015.

gués el salari mig constant en el valor del 2015, l'índex pujaria al 34% i al 40%, segons s'utilitzi el mig o el mitjà, respectivament. Així i tot, Espanya continuarà tenint valors inferiors en relació amb altres països de la UE, com França, Alemanya, Bèlgica o Portugal.

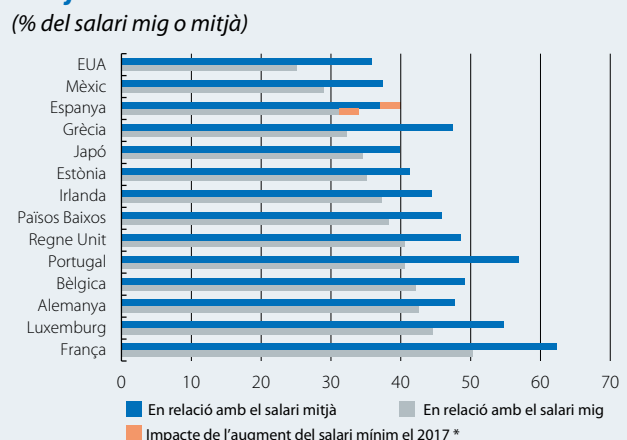
L'efecte directe de la pujada de l'SMI sobre els costos laborals i sobre la creació d'ocupació serà, probablement, limitat, ja que el nombre de treballadors que actualment tenen un salari inferior a l'SMI aprovat pel Govern, i als quals, per tant, s'hauria d'incrementar el salari, és relativament menor.⁴ L'impacte final també dependrà de si la pujada de l'SMI s'estén a altres remuneracions, tot i que, amb una taxa d'atur que encara es manté en cotes molt elevades, aquest efecte hauria de ser molt limitat.

Espanya: evolució del salari mínim en relació amb la inflació i amb els salaris mig i mitjà

Nota: L'evolució del salari mig i del salari mitjà s'obté a partir de la ràtio Kaitz de l'OCDE.
 Font: CaixaBank Research, a partir de dades d'Eurostat i de l'OCDE.

Salari mínim en relació amb els salaris mig i mitjà el 2015

Nota: * S'assumeix que els salaris mig i mitjà es mantenen constants en el valor del 2015.
 Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'OCDE.

4. Vegeu F. Felgueroso (2016), *L'augment del salari mínim: no tan trivial*, disponible a internet: www.nadaesgratis.es.